

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Návrh nového zákona o zadávání veřejných zakázek

Vláda předložila Parlamentu ke schválení návrh zcela nového zákona o zadávání veřejných zakázek. Nahradit by měl zákon č. [199/1994](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 1995. Až dosud byl novelizován třikrát (zákonem 148/1996 Sb., č 93/1998 Sb. a č. [28/2000](#) Sb.)

Vláda předložila Parlamentu ke schválení návrh zcela nového zákona o zadávání veřejných zakázek. Nahradit by měl zákon č. [199/1994](#) Sb., o zadávání veřejných zakázek, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 1995. Až dosud byl novelizován třikrát (zákonem 148/1996 Sb., č 93/1998 Sb. a č. [28/2000](#) Sb.)

Obecně lze říci, že stávající právní úprava sehrála pozitivní roli při nakládání veřejnými prostředky určenými na nákup veřejných zakázek a při prosazování obecných cílů evropského systému veřejných zakázek. Stávající právní úprava však nevychází z evropských zadávacích směrnic, nýbrž z tzv. modelového zákona o zadávání zboží, staveb a služeb, přijatého Komisí Spojených národů pro mezinárodní obchodní právo.

V současné době stojí Česká republika před úkolem harmonizovat své právo s právem evropským. V oblasti zadávání veřejných zakázek nelze ze systémových důvodů transformovat evropské zadávací směrnice do českého právního řádu prostřednictvím novelizace stávající právní úpravy, ale pouze její rekodifikací, založené na evropských zadávacích směrnicích. Proti opětovné novelizaci mluví také to, že zákon byl již třikrát novelizován a další změny by ho učinily ještě méně přehledným. Přijetí nového zákona je potřebné i z věcného hlediska, neboť dosavadní právní úprava ani po třetí novelizaci neodstranila některé nejasnosti při výkladu pojmů, což vede při aplikaci zákona k právní nejistotě, a tím k nadměrnému počtu žádostí - návrhů na zahájení přezkumného řízení. To má samozřejmě za následek, že se celý zadávací proces prodlužuje a nepochybně i prodražuje.

Navrhovaná právní úprava vychází především z principu slučitelnosti s právem ES. Důsledné promítnutí evropských zadávacích procedur do návrhu zákona vytvoří předpoklady pro sjednocení pojmů, potřebnou diferenciaci mezi jednotlivými předměty veřejné zakázky, racionální použití jednotlivých druhů zadávacího řízení, důsledné oddělení hodnocení kvalifikace uchazečů a zájemců od posuzování a hodnocení nabídek, jednotnou úpravu zadávací dokumentace a zrychlení prokazování kvalifikace pomocí seznamu kvalifikovaných podnikatelů.

Těžiště právní úpravy spočívá ve vymezení jednotlivých druhů zadávacích řízení, postupech zadavatelů v nich a ve stanovení podmínek jejich použití. Vzhledem k tomu, že povinnost zadávat veřejné zakázky se váže na osobu zadavatele, je klíčovým místem zákona vymezení osob, které jsou zadavateli, a tudíž jsou povinny zadávat své zakázky v zadávacích řízeních. K osobě zadavatele se váže odborná způsobilost, která je předpokladem výkonu této činnosti

Nízká odborná úroveň zadavatelů je jednou z příčin vzniku korupčního prostředí. Situaci v zadávání veřejných zakázek neřeší ani často využívaný přesun části zadavatelských činností (bez rozhodovací pravomoci) na tzv. pověřené osoby, neboť ani jejich profesní úroveň nebývá dostačující. Je přitom jasné, že proces zadávání veřejných zakázek je činností vysoce náročná na soubor odborných znalostí. Návrh zákona na tyto problémy reaguje a prosazuje princip ověřování odborné způsobilosti k zadávání veřejných zakázek na základě absolvování individuálního studia podle vzdělávacího

programu pro zadávání veřejných zakázek.

Značný důraz klade nový zákon na kvalifikaci uchazečů a zájemců o veřejné zakázky. Kritériím pro hodnocení kvalifikace je věnována podstatná část zákona. Zavádí se seznam podnikatelů, do něhož budou zapsáni podnikatelé, kteří prokáží kvalifikaci nezbytnou pro řádné plnění veřejné zakázky.

Zcela nově je do zákona zařazena problematika stavebních koncesí, kterou právní řád ČR zatím neupravuje.

Nově je také upraveno zadávání výkonů ve veřejných soutěžích. Zadavatelé uvedení v zákoně musí postupovat při zadávání svých zakázek podle zadávacích pravidel, to znamená, musí zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení. Z této povinnosti stanoví zákon výjimky

Nový zákon usiluje o zavedení pořádku v základních pojmech zadávacího procesu (§2) tím, že jednoznačně vymezuje jejich obsah. Na rozdíl od předchozí úpravy nevymezuje pojem veřejné zakázky prostřednictvím pojmu "zakázka". Při formulování pojmu veřejné zakázky v novém zákoně bylo záměrem pouze odlišit veřejnou zakázku od ostatních zakázek, aniž by se vymezoval pojem zakázky jako takové. Dále se zde vymezují např. pojmy: zadavatelská činnost, zadávací řízení, zájemce o veřejnou zakázku, uchazeč o veřejnou zakázku, veřejná soutěž, užší soutěž, kvalifikace, nabídka a stavební koncese.

Účastníky zadávacích řízení jsou vždy na jedné straně zadavatel a na druhé straně jeden nebo více uchazečů, kteří podali nabídku. V užší soutěži a v jednacím řízení se mohou uchazeči stát pouze zájemci, kteří byli zadavatelem vyzváni k účasti.

V novém zákoně je vymezen předmět veřejné zakázky v souladu se směrnicemi EU. Namísto dosavadního pojmu nemovitost se zásadně používá pojmu práce, který je souhrnným označením i pro stavby. Příkladem jsou uvedeny i některé druhy zboží a služeb, tj. zakázky, které dosavadní předpis ve spojení s limity označovaly jako tzv. ostatní případy. Z důvodu jednotného označení jednotlivých druhů prací, zboží a služeb bude prováděcí vyhláška obsahovat příslušné seznamy, v nichž budou jmenovitě uvedeny. Služby, které nemusí zadavatel zadávat v zadávacích řízeních, jsou v zákoně jmenovitě uvedeny. Z působnosti zákona jsou vyňaty nájmy.

Jelikož rozdělením veřejné zakázky do více částí dochází ke snížení předpokládané ceny předmětu veřejné zakázky, navrhovaný zákon zakazuje takové dělení veřejné zakázky, které by obcházelo zákon za účelem snížení předpokládané ceny.

V § 10 navrhovaného zákona jsou uvedeny způsoby určení předpokládané ceny, jde-li o zboží, a to na základě kupní smlouvy, smlouvy o koupi najaté věci a nájemní smlouvy. Rozlišuje se zejména smlouva uzavíraná na dobu určitou a na dobu neurčitou.

Zadavatel je při zadávání veřejných zakázek povinen použít jeden ze dvou základních zadávacích postupů: veřejnou soutěž nebo užší soutěž.

Na rozdíl od dosavadní právní úpravy není použití veřejné soutěže vázáno na finanční limit. Na veřejnou soutěž se podle navrhovaného zákona nevztahují ustanovení o obchodní veřejné soutěži (§281 až §288) obchodního zákoníku, směrnice EU nedávají zadavatelům tolik oprávnění jako obchodní zákoník.

Navrhované znění zákona reaguje také na problematiku přezkumného řízení. Stanoví pokud možno formálně jednoduché, nekomplikované a tím zrychlené postupy přezkumu zadávacího řízení, aby tím

bylo umožněno plynulé zadávání zakázek. K tomu by měl, mimo jiné, přispět důraz na neformální vyřízení namítaného porušení zákona přímo u zadavatele a možnost provedení smírčího řízení.

Teprve praxe prověří nakolik se nové úpravy zadávání veřejných zakázek podařilo přispět k ekonomičtějšímu využívání veřejných prostředků a současně k lepšímu působení proti ztrátám ve vynakládání veřejných prostředků, korupci, úplatkářství a protekcionářství v procesu zadávání veřejných zakázek. Cílem při zadávání veřejných zakázek i nadále zůstává to, že je třeba zajistit veřejnou zakázku nestranným a otevřeným způsobem, ve správný čas, správné kvalitě a od správného dodavatele za výhodnou cenu. V neposlední řadě je také úkolem navrhované právní úpravy dosáhnout plné slučitelnosti se směrnicemi EU v dané oblasti veřejného práva.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Korporátní dluhopisy v ČR: růst trhu, regulatorní limity a koncentrace rizik v segmentu podlimitních emisí](#)
- [Výpověď z pracovního poměru podle ustanovení § 52 písm. f\) a g\) zákoníku práce a jejich aplikační rozdíly – 2. díl](#)
- [10 otázek pro ... Jakuba Matějčka](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Notářský zápis s přímou vykonatelností ve světle nejnovější judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Nestačí „mít systém“ aneb povinnosti veřejnoprávních původců při přechodu na atestovaný eSSL](#)
- [Právní důsledky aplikace českého sociálního zabezpečení při absenci výjimky dle čl. 16 nařízení \(ES\) č. 883/2004](#)
- [DEAL MONITOR](#)